

TÜSİAD MALİYET BAZLI REKABET GÜCÜ ENDEKSİ

2025 4. ÇEYREK

TÜSİAD Maliyet Bazlı Rekabet Gücü Endeksi (TÜSİAD-RGE), son iki çeyrekteki yükselişinin ardından 2025 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla yüzde 1,5 gerileyerek 88,8 değerini almıştır.

Yılın son çeyreğinde TÜSİAD-RGE bir önceki çeyreğe göre yüzde 1,5 oranında gerilemiştir. Bu gelişmede, yurt içi enerji maliyetlerinin olumlu seyrine rağmen ara malı ve işgücü maliyetlerinin rakip ülkelerin üzerinde gerçekleşmesi belirleyici olmuştur. İşgücü verimliliği rakip ülkelerin üzerinde artmaya devam etse de bu durum firmaların rekabet gücü üzerinde belirgin bir etki yaratmamıştır.

TÜSİAD-RGE (2017=100)

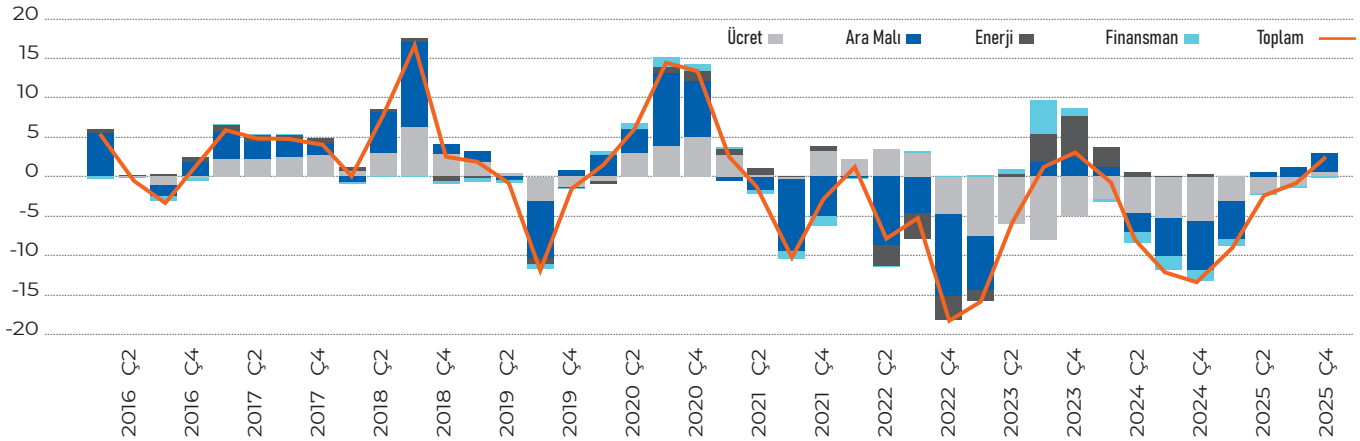
Endeksin artması Türkiye'nin maliyet bazlı rekabet gücü kazanımına, azalması ise rekabet gücü kaybına işaret etmektedir.



Kaynak: SAHA Analytics

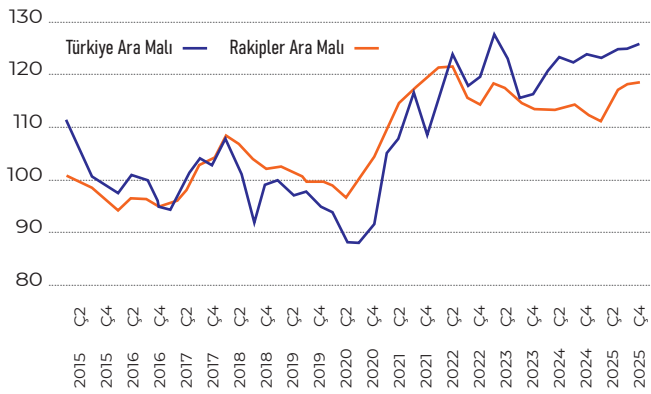
Yıllık bazda ise endeks yüzde 2,9 oranında yükselmiştir. İhracatçı firmaların maliyet bazlı rekabet gücünde son bir yılda gözlenen bu sınırlı iyileşmeye rağmen TÜSİAD-RGE endeks tarihinin en düşük seviyelerine yakın seyretmektedir.

TÜSİAD Rekabet Gücü Endeksinde Maliyet Bileşenleri (Yıllık Değişime Katkı, Puan)



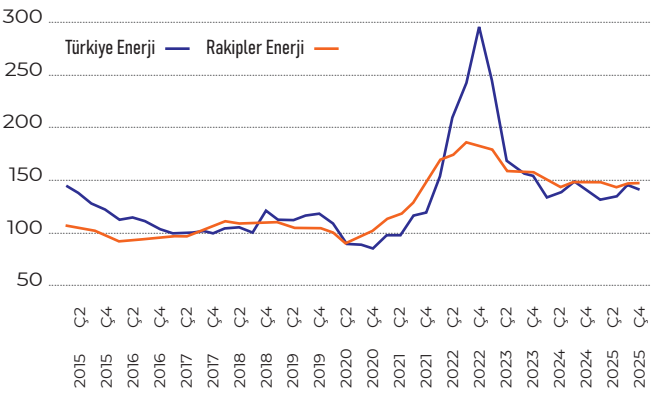
Kaynak: SAHA Analytics

Türkiye ve Rakip Ülkelerde Ara Malı Maliyeti



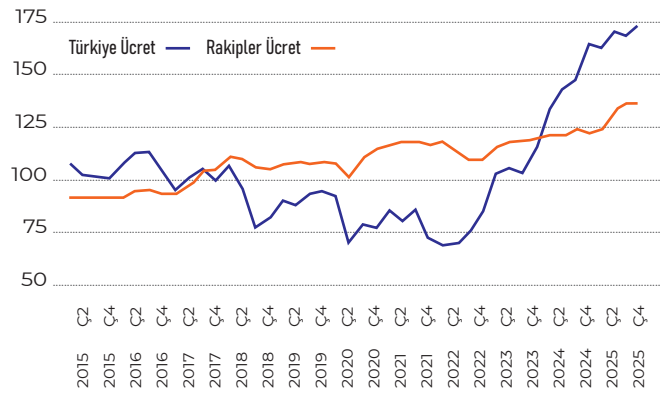
Kaynak: SAHA Analytics

Türkiye ve Rakip Ülkelerde Enerji Maliyeti



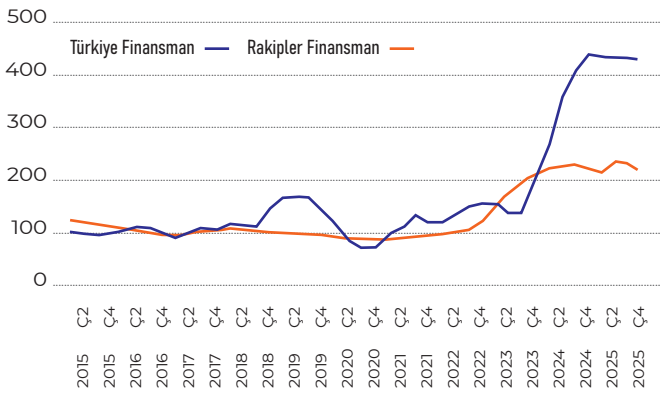
Kaynak: SAHA Analytics

Türkiye ve Rakip Ülkelerde İş Gücü Maliyeti (Ücret)



Kaynak: SAHA Analytics

Türkiye ve Rakip Ülkelerde Finansman Maliyeti



Kaynak: SAHA Analytics

MALİYET BİLEŞENLERİ

Ara Malı Maliyeti: 2025 yılı son çeyreğinde ABD doları bazlı yurt içi ara malı maliyetleri bir önceki çeyreğe göre yüzde 1,2 oranında artış göstermiştir. Aynı dönemde rakip ülke maliyetlerindeki artış ise daha sınırlı kalarak yüzde 0,3 düzeyinde gerçekleşmiştir.

İş Gücü Maliyeti: ABD doları bazında yurt içi işgücü maliyetleri 2025 yılı son çeyreğinde belirgin bir artış göstermiştir. Bu dönemde yurt içi işgücü maliyeti bir önceki çeyreğe göre yüzde 4,4 oranında artarken, rakip ülke maliyetlerindeki artış yüzde 0,1 ile sınırlı kalmıştır. Nominal ücretlerdeki artışın yanısıra özellikle emek yoğun sektörlerdeki istihdam kaybı ortalama ücret düzeyinin artmasında etkili olmuştur.

Enerji Maliyeti: 2025 yılı son çeyreğinde küresel enerji fiyatlarındaki görece zayıf seyrin enerji maliyetleri üzerinde sınırlayıcı bir etki yaratmıştır. Bu dönemde dolar bazında yurt içi enerji maliyetleri bir önceki çeyreğe göre yüzde 3,2

oranında gerilerken, rakip ülke enerji maliyetleri yüzde 0,1 civarında oldukça sınırlı bir artış göstermiştir. Diğer yandan, 2026 yılı başından itibaren küresel enerji fiyatlarında gözlenen belirgin artışın hem yurt içinde hem de rakip ülkelerde üretim maliyetlerini yukarı çekmesi beklenmektedir. Küresel enerji fiyatlarındaki gelişmelerin yurt içi maliyetlere nasıl yansıtılacağı, endeksin seyri açısından önemli olacaktır.

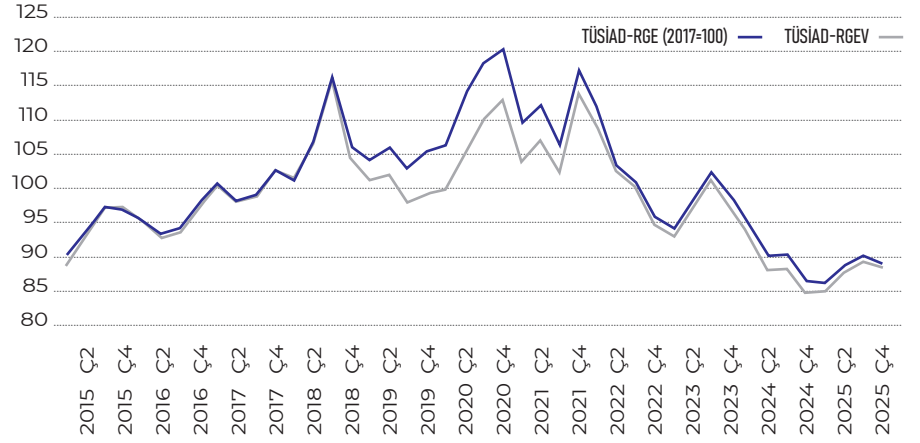
Finansman Maliyeti: Yurt içi finansman maliyetinde 2025 yılının son çeyreğinde sınırlı bir gerileme gözlenmiş, endeks bir önceki çeyreğe göre yüzde 0,5 azalmıştır. Rakip ülkelerde ise ABD doları bazında finansman maliyetleri aynı dönemde daha belirgin bir düşüş göstererek yüzde 4,3 oranında gerilemiştir. Yıllık bazda yurt içi finansman maliyetlerinde gözlenen sınırlı gerileme (yüzde -1,9), finansman maliyetlerinin TÜSİAD-RGE üzerindeki olumsuz etkisinin önceki dönemlere kıyasla azaldığına işaret etmektedir.

TÜSİAD-RGEV

İşgücü verimliliği gelişmeleri dâhil edilerek hesaplanan verimlilik düzeltilmiş endeks (TÜSİAD-RGEV), kademeli olarak TÜSİAD-RGE endeksine yakınsamaya devam etmektedir. İşgücü verimliliği bu dönemde rakip ülkelere kıyasla iyileşmeye devam etse de firmaların rekabet gücü üzerinde kayda değer bir etkide bulunmamıştır.

TÜSİAD-RGEV

Endeksin artması Türkiye'nin maliyet bazlı rekabet gücü kazanımına, azalması ise rekabet gücü kaybına işaret etmektedir.



Kaynak: SAHA Analytics

TÜSİAD Maliyet Bazlı Rekabet Gücü Endeksi (TÜSİAD-RGE), ihracatçı imalat sanayi sektörlerinde kullanılan girdi fiyatlarının (maliyetlerinin) zaman içindeki seyrini rakip ülkelerle karşılaştıran bir rekabet gücü endeksidir. Endeksin hesaplanmasında ulusal ve uluslararası kuruluşların sunduğu güncel veri setleri kullanılmaktadır. Endeks; ara mali, işgücü maliyeti (ücret), enerji ve finansman maliyeti olmak üzere dört maliyet bileşeninden oluşmaktadır. Söz konusu üretim maliyetleri her bir ülke için cari ABD doları bazında ölçülmekte ve çeyrek dönemler itibarıyla karşılaştırılmaktadır. Endeksin artması birim üretim maliyetinin rakip ülkelere göre düştüğünü (maliyet bazlı rekabet gücü kazancını), azalması ise birim üretim maliyetinin rakip ülkelere göre yüksel-

diğini (maliyet bazlı rekabet gücü kaybını) göstermektedir. Bu endeksi tamamlayıcı olarak, ihracatçı sektörler ve rakip ülkelerdeki işgücü verimliliği gelişmeleri hesaplamalara dâhil edilerek verimlilik düzeltilmiş endeks (TÜSİAD-RGEV) de oluşturulmaktadır. TÜSİAD-RGE ve TÜSİAD-RGEV endeksleri karşılaştırılarak rakip ülkelere kıyasla iş gücü verimliliğinin maliyet gelişmelerini ne yönde etkilediğine dair bilgi sunulmaktadır. TÜSİAD-RGEV endeksinin TÜSİAD-RGE endeksinde daha yüksek oranda artması (azalması) ihracatçı imalat sanayi sektörlerinde işgücü verimliliğinin rakip ülkelere daha yüksek oranda arttığına (azaldığına) ve bunun da maliyet bazlı göreceli rekabeti iyileştirdiğine (zayıflatmış) işaret etmektedir.

HESAPLAMA YÖNTEMİ

TÜSİAD Maliyet Bazlı Rekabet Gücü Endeksi (TÜSİAD-RGE) Türkiye'nin 10 ihracatçı imalat sanayi sektörü özelinde rakip ülkelere kıyasla üretim maliyetlerindeki (ara malı, enerji, işgücü, finansman) gelişmeleri takip etmek amacıyla oluşturulmuş bir endekstir. Gıda, tekstil-giyim-deri, kimya, plastik ve kauçuk, diğer metalik olmayan mineraller, ana metal, fabrikasyon metal, elektrikli teçhizat, makine imalat ve motorlu kara taşıtları endekste kapsanan sektörlerdir. Rakip ülkeler, Türkiye'nin ihracat yaptığı ana pazarlar dikkate alınarak belirlenmiştir. Bu kapsamda, incelenen sektörlerin her biri için 15, sektörler genelinde ise 35 rakip ülke belirlenmiş, verisi elde edilebilen 31 ülke endeks hesaplamalarına dâhil edilmiştir.

Rakip ülkeler ve Türkiye için "ara malı, enerji, finansman ve işgücü maliyeti" kalemleri ayrımında maliyet bileşenleri ve ağırlıkları ulusal ve uluslararası kuruluşlar tarafından sunulan girdi-çıktı tabloları kullanılarak hesaplanmıştır. Maliyet kalemlerinin hesaplanması amacıyla ilgili ülkelerin üretici fiyat endeksleri, ortalama brüt ücret seviyesi, enerji fiyatı, özel sektör kredi faiz oranı ve döviz kuru verisi derlenmiştir. Derlenen bu veriler ve girdi-çıktı tablolarından hesaplanan ağırlıklar kullanılarak her bir ülke için yerel para cinsinden üretim maliyetleri endeksi oluşturulmuştur. Endekslerin ülkeler arasında karşılaştırılabilir olması için yerel para cinsinden hesaplanan endeks değerleri ilgili ülkeye ait ABD doları kuruna bölünmüştür. Rakip ülkelere ait toplulaştırılmış endeksin Türkiye maliyet endeksinde bölünmesi ile TÜSİAD-RGE endeksi elde edilmiştir. Rakip ülkeler ve Türkiye için hesaplanan işgücü verimliliğinin endekse dâhil edilmesiyle verimlilik düzeltilmiş endekse (TÜSİAD-RGEV) ulaşılmıştır.

Ara malı maliyet endeksinin hesaplanmasında ilgili sektörün üretimde kullanılmak üzere tarım-avcılık-ormancılık, balıkçılık ve su ürünleri, madencilik ve taş ocaklığı (enerji vermeyen ürünler) ile imalat sanayi sektörlerinden aldığı girdilerin fiyatları dikkate alınmaktadır. Enerji maliyet endeksinin hesaplanmasında, sektörlerin madencilik ve taş ocaklığı -enerji veren ürünler (kömür, linyit), kok ve rafine petrol ürünleri ile elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme sektörlerinden aldığı girdilerin fiyatları kullanılmaktadır. Finansman maliyet endeksinin hesaplanmasında reel sektörün kullandığı ticari kredilerin faiz oranı ve ihtiyaç duyulan finansman miktarı dikkate alınmaktadır. İşgücü maliyet endeksinin hesaplanmasında ise çalışan başına yapılan brüt işgücü ödemeleri göstergesi kullanılmaktadır.

Tüm hakları saklıdır. Bu eserin tamamı ya da bir bölümü, 4110 sayılı Yasa ile değişik 5846 sayılı FSEK uyarınca, kullanılmazdan önce hak sahibinden 52. Maddeye uygun yazılı izin alınmadıkça, hiçbir şekil ve yöntemle işlenmek, çoğaltılmak, çoğaltılmış nüshaları yayılmak, satılmak, kiralananmak, ödünç verilmek, temsil edilmek, sunulmak, telli/telsiz ya da başka teknik, sayısal ve/veya elektronik yöntemlerle iletilmek suretiyle kullanılamaz. Buradaki içerik veya bilgiler ("veriler"), verilerdeki hatalar, yanlışlıklar, ihmallere veya gecikmeler nedeniyle veya bunlarla ilgili olarak, veya buna dayanarak gerçekleştirilen eylemler nedeniyle TÜSİAD'ın herhangi bir yükümlülüğü veya sorumluluğu bulunmamaktadır. TÜSİAD, verilerin kullanılmasından kaynaklanan herhangi bir özel, arazi veya dolaylı kayıptan hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz.

Bu içerik, SAHA Analytics tarafından hazırlanmaktadır. SAHA Analytics ("İçerik Sağlayıcısı"), herhangi bir içerik'in doğruluğunu, yeterliliğini, eksiksizliğini, güncelliğini ve elde edilebilirliğini garanti etmez ve nedeni ne olursa olsun herhangi bir hata veya eksiklikten (ihmal veya başka bir nedenden kaynaklanan) veya bu içerik'in kullanımından elde edilen sonuçlardan sorumlu değildir. İçerik Sağlayıcısı, İçerik'in herhangi bir şekilde kullanılmasıyla bağlantılı olan herhangi bir zarardan, maliyetten, masraftan, yasal ücretten veya kayıptan (gelir kaybı veya kâr kaybı ve fırsat maliyetleri dahil) hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz.